in ſancta eccleſia. Ergo neceſſe eſ
ſet clamare. Jheſu fili dauid miſe
rere mei. Vnde ihesus. Quid vis vt
faciã tibi. Domine vt videã lumẽ.
Sicut enĩ quadruplex eſt cecitas.
Ita quadruplex ẽ illuminatio ce
citatis. Nam prima illuĩnacio fa
cta eſt ceco. de quo dicit̃ in euan
gelio Johannis. Qz xp̃s accepit
de ſputo ipſi⁹ benedicti oris ⁊ miſ
cuit cũ terra ⁊ liniuit oculos eius
dicẽs. Vade ad natatoria ſiloe et
laua. Quare fecit christ⁹ hoc. Cer
te ad noſtram doctrinã. vt qui fu
erit excecatus p puluerem auari
cie ponat puluerem ſuper oculos
cordis. vt habeat in mẽte illud ge
neſis. Memento homo q2 puluis
es. ⁊ in puluerẽ reuerteris. Secũ
da illuĩnatio fit p medicinã ocu
lorũ de qua in apoca. Vbi iohan
nes vidit quendã cecũ nudum ⁊
pauperem ad quem ait vox diui
na. Suadeo tibi a me emere aurũ
vt locuples fias: quia pauper es
eme a me veſtimentum vt indua
ris. Itẽ eme a me collirium et vn
gas oculos tuos vt videas. Quid
p iſtum cecum niſi homo cecus p
luxuriã. q2 perdidit veſtem inno
cẽtie et lumen intelligentie. q̃ debet
emere aurũ caſtitatis. veſtimẽtũ
ſalutis. ⁊ colliriũ v̓tutis. ⁊ illud po
teſt emere p trib⁹ denarijs. videlz
p otricõe. ofeſſiõe. ⁊ ſatiſfactione
Tercia illuĩnacio facta eſt per fel
vt patet in libro thobie. Cui an
gelus domini dedit oſiliũ iunori

thobie dicens. Accipe fel piſcis
iſti⁹ et vnge ſuper oculos patris
tui. q8 fecit ⁊ vidit. Per iſtaz ceci
tatẽ accipitur oſuetudo p̃ccandi
vt qui fuit cecus ex conſuetudine
peccatorum. ponat fel per medita
cõnem eterne damnationis. ſeu a
maritudinis ſuper oculos anime
vt viſuz recipiat. Quarta illũina
tio eſt de fide. ſicut patet de iſto ce
co de quo hodie. ad quez dñs dix
it. Reſpice. fides tua te ſaluum fe
cit. et ofeſtim vidit. Ita ſpũaliter
qui fuit cecus vel excecatus p pec
catũ ſupbie. humiliet ſe ⁊ vadat
ad chriſtum vt illuminet̃. Vnde
in pſalmo. Accedite ad eum vos
auari. vos luxurioſi. vos in pecca
tis cõſueti et illuminamini ⁊ faci
es vr̃e nõ ofundẽtur eternaliter.

In capite ieiunij ſeq̃t̃ ſermo. xv.

Conuertimini ad me in to
to corde veſtro ⁊c̃. Johe
lis. iiij. Nota q2 deus crea
tor omnium creaturarum eſt in
omnibus virtutibus laudand⁹
tamen precipue laudat illum ip
ſe pp̃heta in duabus virtutibus
videlicet in miſericordia ⁊ iuſtici
a. Juſticiam exercet in malis et
obſtinatis: et miſericordiam in
conuerſis. Vnde dicit in pſalmo
Miſericordiam ⁊ iudiciũm canta
bo tibi domine. Humano generi
magis ẽ neceſſaria miſericordia
q̃ iuſticia. quia hõ fragilis ẽ et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ad peccādum p̄nus ſicut ipſe de⁹
ait in geneſi Dico q᷑ cogitatio ho
minis omni tp̄e p̄na ē ad malū
Vult ergo ſuam miſericordiam
nobis impartiri. q᷑ ſibi ꝓpriū ē mi
ſereri. Vocauit igitur nos in the
mate p̄dicto. Conuertimini ad me
in toto corde veſtro Itē vocat nos
in euāgelio. q̄d hodie legim⁹ ꝛc̄.
Dixit iheſus diſcipulis ſuis Cū
ieiunatis nolite fieri ſicut ypocri
te triſtes. Exterminant enim faci
es ſuas ⁊ macras oſtendūt ⁊ de
pictas vt appareant hominib⁹ ie
iunantes. Amen amē dico vobis
receperūt mercedē ſuam. Tu autē
cum ieiunas. vnge caput tuum
et faciem tuā laua ne videaris
hominib⁹ ieiunās. ſ; patri tuo q̄
eſt in abſcondito. Et pater tuus
qui videt in abſcondito reddet ti
bi mercedem. Nolite theſauriza
re theſauros in terra. vbi erugo
et tinea demolitur vbi fures fodi
unt ⁊ furantur. Theſaurizate vo
bis theſauros in celo vbi nec eru
go nec tinea demolitur. et vbi fu
res non effodiūt: neq; furantur.
Vbi eſt theſaur⁹ tuus: ibi eſt ⁊
cor tuū Et ſic patet euangelium.
¶ Ergo quo ad thema Conuertimi
ni ad me in toto corde veſtro ꝓpt̄
quatuor cauſas. Primo ꝓpter dei
vocacōnem. Secūdo propter mor
tis certitudinē. Tercio ꝓpter pec
cati conſuetudinē. Quarto ꝓpter
meriti remunerationem. ¶ Primo
dico q᷑ ad deum debem⁹ cito ꝯuer
ti ꝓpter dei multiplicē ſui vocacōe;
Vocat autem deus peccatorē; de
ſtatu malo ad ſtatum bonum di
uerſis modis Vocat eum per di
ſtricti iudicij timorē. ſibi inſpirā
do q᷑ velit venire in die iudicij i ſe
de maieſtatis ſue. et ipſum pecca
torem iudicare ad eternam penā
⁊ ꝯuerſum remunerarē ad eternū
gaudium. vt patet math. Cū ve
nit filius hominis in ſede maieſta
tis ſue ꝛc̄. Itē vocat ipſū per ſuos
predicatores quib⁹ ait. Ite in or
bem vniuerſum p̄dicate euāgeliū
ōni creature Pnīa; āgite. ecce ap
propinq̄bit regnū celorum. Item
iſtud dicit Yſayas Clama ne ceſ
ſes q̄ſi tuba exalta vocē; tuā et an
nūcia populo meo ſcelera eorum.
Itē vocat ipſū p ſuam paciēciam
ipſum diu expectādo. Vnde Apo
ſtol⁹ Paciēcia xp̄i expectat te vt
accedas cū fiducia ad thronum
grē. Itē vocat eū p tp̄is abbreui
ationē. q᷑ temp⁹ ſepe abbreuiat
q᷑ moritur ante tempus ⁊ illud
temp⁹ nobis cōceſſum eſt. cauſa
conuerſionis. vt patet in apoca.
per figuram. vbi legimus q᷑ Jo
hannes predicauit lodicenſibꝰ
in regione iuxta epheſum. et ipſi
nolebant ſuam predicacōnē; au
dire ⁊ ꝯuerti ad dominum. Tunc
angelus domini venit ⁊ ſtetit ſup̄
mare habens lapidem molarem
in ſcapulis ſuis. et dixit ad bea
tum Johannem. Ecce Johānes
taliter ſubmergetur peccator. ſic

lapis iſte. Et in mare ꝓiecit lapi
dem cum tanto impetu ꝙ totum
mare mouebatur. Hanc autē fi
guram oſtendit angelus ⁊ ſcrip
ſit iohãnes ad peccatoꝝ ↄ̄mina
tionē ut deberet p̄dicari. ꝙ tēpꝰ
penitēdi poſt hanc vitam haberi
non poteſt ſaltem ad ſpaciū vni
us hore, ſꝫ immediate ĩ ictu oculi
ſubmergentur. Hoc idē patet in
Ps̄. vbi ait ꝓpheta Dimeriſti eos
domine in mare ↄ̄demnationis ſi
cut plumbū in aquis vehementi
bus Itē vocat dominus peccatorē
miſericordiam ꝑmittēdo. Vn̄ ait
Iheremias Vade ad orientē ⁊ oc
cidentē ⁊ clama. O aduerſatrix iſ
rahel i. o aĩa peccatrix tu peccaſti
ↄtra tuū creatorem ſub oĩ ligno
frondoſo. ſed reuertere ꝑ peniten
ciam, ⁊ ego ſuſcipiam te dicit do
minus Aug⁹. Omne temp⁹ quo
non de deo cogitaſti hoc cogita te
ꝑdidiſſe Itē O ꝙ̄ magna ē miſeri
cordia dei. ꝙ peccatorem ↄuerſū
non min⁹ diligit ꝙ̄ eū qui nunꝙ̄
peccatum vel maculam contraxit
Iheronim⁹. Vera pn̄ia eſt ſcd̄s
baptiſm⁹. ꝙ ſicut homo renoua
tur a peccato ĩ baptiſmo, ita et ꝑ
penitēciā; Criſt⁹ a ſua natiuitate
vſqꝫ ad paſſionem durā peniten
ciam fecit ⁊ vſqꝫ ad finem vite. Er
go debem⁹ primo ↄuerti ad dn̄m.
ꝙ ipſe vocat nos multipliciter ⁊
tantū de primo. Scd̄o debem⁹ ↄuͤ
ti ad dominum in toto corde nr̄o
cito ꝓpter peccati conſuetudinem

Vnde dicit bernhardus Difficile
ſurgit ad conuerſionem. quē ter
rena moles cum mala ↄ̄ſuetudi
ne p̄mit. Vnde ĩ pſalmo. Iniqui
tates mee ſupgreſſe ſūt caput me
um. ⁊ ſicut onus graue grauate
ſunt ſup me. De quo legim⁹ exē
plū de quodā heremita. q̄ exiuit
cluſum ⁊ vidit quēdam hominē
faſciculum lignoꝝ colligētē, ⁊ le
uauit ⁊ leuare non poterat prop
ter magnitudinem. ⁊ tūc plura li
gna addidit donec pōd⁹ ligni ip
ſum oppreſſit. Quē iſte ſignat ni
ſi peccatorem. Nota ꝙ iſte pecca
tor conſuetūdinarius eſt, qui pec
catū facit, ⁊ aggrauat animam, ⁊
quanto magis anima aggrauatē.
tanto magis addit peccata pecca
tis donec ſub onere peccatoꝝ a
nima ſubmergatur ⁊ opprimitur
Debem⁹ igitur deponere on⁹ pec
catoꝝ ꝑ pn̄iam ⁊ nō addere ꝑ cul
pā. ꝙ difficile eſt ↄſueta relinq̄re
Cuius hēm⁹ figurā in tercio regū
Ibi legim⁹. Qꝫ quidā vir noīe ſe
mey peccauit ↄtra dd̄. q̄ ipſū ex
pulit de regno ⁊ exhēditauit. Sꝫ
regnante ſalomone ꝑ dd̄ prē ſuo
⁊ ille ſalomō fuit rex clemēs acce
pit eū in grãꝫ ⁊ reſtituit ſibi here
ditatē prefatā ⁊ priſtinā ſub tali
pacto. ꝙ nō deret ſemey trās tor
rentē cedron ire. ſꝫ ſi trāſiret more
ret. Sꝫ ſemey ex ↄſuetudīe nō po
terat dimittē quin trāſiret cedrō
Qd̄ ꝑcipiēs ſalomō. miſit ſuos ⁊
ipſū occiderēt Ita moralit ꝑ ſemey

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nota pctōrē ɔſuetudīnariū q̄ pec
cauit ī dd̄ ⁊ ī deū prēm ī dīmis. q̄
ipſum expellit de regno eterno. Sꝫ
regnāte ſalomōe ⁊ xp̄o qui ē rex
pacificus faciēs pacē inter deum
⁊ peccatorez. recipit peccatorē pe
nitētem ad graciā. ⁊ reſtituit euz
in gradū pristinū. Sꝫ peccator ac
cepit p̄ceptū ab eo vt non tranſ
grediat̄ cedron ⁊ precepta euāge
lica: ſꝫ maneat in iheruſalem ⁊ in
ſtatu penitēcie. Sed cū peccator p̄
ceptum tranſgredit̄ in cōſuetudi
ne peccatoꝝ antiquoꝝ. tunc tpe
mortis mittit xp̄s ſuos famulos
⁊ tortores q̄ ducūt eū ad ſupplici
um: et ſic hō multociens cadit ex
ɔſuetudine. Ideo dēt hō ſepe cōfi
teri. Vnde ait Ihero⁹. Sicut ethi
ops difficile pōt mutare pellez ſu
am. ita peccator ɔſuetudīnarius
ſtatū ſuū ⁊c̄. Tercō dico ꝙ homo
debet conuerti ꝓpter mortis incerti
tudīnē. Vn̄ bernard⁹. Nihil certi
us morte. et nihil incertius hora
mortis. Vn̄ ait poeta. vnde v̄ſus
Hoc ſcio ꝙ morior. vbi. quomō.
neſcio qn̄. Sepe eī hō cadit iprouī
ſe in foueā mortis dum nō ſ perat
Exēpluꝫ in naturis rerū de quodā
hoīe qui ābulabat p heremū cui
occurrit vnicornis ipſum volens
ſuo cornu occidere tendens penes
cor hominis. et ille retrogradiēs
⁊ ātea ſe defēdēs quātū potuit do
nec retrogrdiendo cecidit in foueā
valde ꝓfūdam in cui⁹ medio cre
uit arbor ſup quam in caſu remā

ſit. ſubter ipſū in fūdo fouee erāt
ſerpētes ⁊ bufones capita erigē
tes caſū iſti⁹ expectātes et de mu
ro exierūt duo mures vn⁹ albus
⁊ vnus niger arborem illaꝫ corro
dētes et in arbore creuerūt poma
pulcra et ille apprehēdit poma et
comedit. et oblitus om̄is doloris
videlicet vnicornis ſupius ſtātis
inferi⁹ bufonū et ſerpētū ⁊ muri
um corrodentiuꝫ. donec arbor ceci
dit et ille ī foueā corruit. et ſerpē
tes et bufones deuorauerunt euꝫ
Ita moraliter vnicornis eſt mors
q̄ eſt horribilis nulli parcēs. nec
diuiti nec ſeni. nec pauperi nec iu
uenī querens hoīem interficē. ſed
homo ſe defēdit in quantū poteſt
Cū enim ſentit venire vnicornum
⁊ mortē. cito q̄rit medicinaꝫ mor
tis. Et fouea eſt ſepulcrū in quo
ſedent ſerpētes ⁊ bufones mortē
hominis expectantes. Sꝫ ſedet ho
mo ī arbore fragilitatis humane.
quaꝫ duo mures corrodūt ⁊ dies
et nox. videlicet albus ē dies. ⁊ ni
ger eſt nox. Sꝫ poma in arbore ſūt
delicie mūdi. que homo accipit ⁊
obliuiſcitur mortē et fragilitatē
ſue nature. donec cadat in foueaꝫ
ſepulture ⁊ deuoret̄ a ſerpentib⁹
⁊ bufonib⁹. Ideo debem⁹ ɔūti cito.
ꝙ neſcim⁹ qn̄ mors veniet. Quar
to dico ꝙ debemus cito ɔuerti ad
dn̄m ꝓpter p̄cij remuneracōnem.
et ad ꝓmerendam eternā gloriā
Vn̄ ait dn̄s pſa. Cōuertimini ad
me et ſalui eritis. et ero vī dn̄s in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eternū. Ipſe ei ſtat ad recipiēdū
nos in grām vtz Luc. Qui dixit ad
patrē. Paſ da m̄ portionē meā q̄
me ɔtingit ⁊ illaȝ ɔſūpſit viuēdo
viuēdo luxurioſe. et venit ī tantaȝ
inopiam ꝙ cupiebat ſaturari de
ſiliquis quas porci comedebant
et nemo illi dabat. At ille ait itra
ſe. Cōuertam me ad patrem meū
vt me recipiat tanq̄ vnuȝ ex mer
cenariis Et pater fecit q̄tuor filio
ſuo. Primo ſtatim obuiauit ſibi
Scd̄o honorabilit̄ ſuſcepit Tercio
veſtimēta priſtīa reſtituit. Quar
to anulo aureo eum ornauit. Ita
moralit̄ filius ꝓdigus ē pc̄tor ɔſu
mēs primomū ſuū gracie et vite
eterne in peccatis. et ē ſeruus dya
boli paſcēs porcos .i. pc̄tā. Ait itra
ſe Conuertam me ad patreȝ meū
celeſtem et petam grām ⁊ miām
Tunc pater celeſtis q̄tuor fac̄ Pri
mo obuiat euȝ ī graciā recipiēdo
Vnde aug⁹. Chriſt⁹ feſtinat pec
catoreȝ recipē. a reatu abſoluere
cū ɔuertit̄ puro corde. q̄ plus cru
ciat eū ɔpaſſio miſerie q̄ ſitis in
cruce. Scd̄o honorabiliter accipit
Vnde ait Jhero⁹. Reuertē ad me
o aīa peccatrix ⁊ ego ſuſcipiam te
Tercio veſtē innocēcie ꝑditam re
ſtituit Vnde ait aīa deuota ɔūſa.
yſay. Induit me domin⁹ veſtimē
to ſalutis Quarto anulū aureū in
manu tribuit in ſignū dilectiōis
eterne. q̄ ſicut anul⁹ non h̄et finē.
ita dilectō dei d̄et eſſe eternal̄ in ſi
niſtra manu. q̄ ibi ē vna vena q̄
tangit cor Ita tal̄ ɔūſus ad domi
nū quē benigne ſuſcepit in grām
debet deuȝ precordialiter diligere
Ideo quo ad thema Cōuertimini
ad me in toto corde veſtro cito ꝓp
ter multiplicem vocationē. ꝓpter
pc̄toꝝ ɔſuetudinem. ꝓpter mortis
incertitudinē. et ꝓpter p̄mij remu
nerationem

Feria ſexta. Sermo. xvi.

Mercede h̄ebitis apud prēȝ
qui in celis eſt. Nos vide
m⁹ in nālib⁹ ꝙ quādo ali
qua regio plena eſt latronib⁹ iux
ta viā tranſeūtib⁹ inſidiant̄ ⁊ ſpo
liant̄. vel quādo terra ipenetrabil̄
eſt ꝓpter ꝓfūda flūīna et paludes
tūc rex ſapiens illi⁹ regionis ordi
nat aliq̄s hoīes q̄ accipiūt boletū
l̄ paſſagiū a trāſeūtib⁹. vt poſſint
viā tutaȝ a latronib⁹ facē. et vias
ꝓfundas planas ⁊ tranſitorias
ſeruare ⁊ q̄ tūc boletū h̄et ab ill̄ q̄s
rex ordiauit accipit ſignū q̄ ille li
ber ⁊ tut⁹ p omnē regioneȝ vadit
Ita fec̄ ſalomō rex ſapiēs vtȝ .iij.
regū. Et ſic de nob̄ ſpūaliter ī tp̄e
mortis. opꝫ aīam cuiuſlibȝ hoīs
ābulare vias plenas latronib⁹
.i. dyabolis q̄ inſidiant̄ hoīi tempe
mortis et ɔſiderant viā egreſſiōis
tanq̄ latrones Ita p⁹ q̄ egreſſa ē
aīa via valde ē lutoſa ⁊ tenebroſa
vt patet in pſ̄. Fiant vie illorum
tenebre et lubricum. Itē rex ſalo
mon idē chriſtus rex ſapientiſſi
mus vt dicit apoſtol⁹ In eo recō
diti ſunt omnes theſauri ſapiētie

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf